

**Nr 67. Interpellation av Mona Camara Sylvan och Tomas Karlsson
(båda FI) om de mest utsatta bland oss i Uppsala kommun
KSN-2015-1158**

Interpellationen ställs med anledning av den kritiska och utsatta livssituation som många av oss kommuninvånare befinner oss i.

Många av vår stads mest utsatta människor tillbringar nätterna utomhus. Vi har sedan en tid kunnat läsa i våra lokala medier om deras situation, där flera sover under en bro över Fyrisån eller som på andra sätt tvingas övernatta utomhus i alla olika väder. Att många av oss i Uppsala inte erhåller något socialt skydd, skydd som alla har rätt till, är en skam för Uppsala kommun.

Alla som säger sig stå för principen om människors lika värde, rätten till ett värdigt liv och en demokratisk samhällsutveckling måste höja sina röster för en annan utveckling.

Vi i Feministiskt initiativ anser att vi inte längre har råd att ignorera dessa människors situation. Som nytt parti i kommunfullmäktige har vi välkomnat dagcentret för EU-migranter som upprättats. Och vi måste kunna göra mer. Vi som kommun, som gemenskap, måste vi kunna göra mer för de mest utsatta bland oss.

Det absolut största arbetet för att säkerställa dessa människors grundläggande rättigheter görs fortfarande av ideella krafter, något vi anser vara helt orimligt. Vi anser att grundläggande mänskliga rättigheter skall tillgodoses av det offentliga, inte av privat välgörenhet. Och det är också just det som är syftet med den lag som i Sverige reglerar det offentliga stödet till utsatta människor - Socialtjänstlagen.

Anledningen till att nödställda EU-medborgarna inte ges samma rättigheter som övriga individer som vistas i Uppsala, och istället blir beroende av ideell välvilja, är att Sveriges kommuner i allmänhet feltolkar socialtjänstlagen. Detta uttrycker även Andreas Pettersson, forskare vid Juridiskt forum, i en debattartikel i Aftonbladet (2014-11-21), och tillägger att: "Lagtexten medger inga undantag och tillåter inte att vistelsen eller rätten till bistånd tolkas olika utifrån härkomst, medborgarskap, etnicitet eller liknande."

För att finna orsaken till Sveriges ovilja att säkerställa mänskliga rättigheter för nödställda EU-medborgare behöver vi bara kasta en blick mot vår historia. Sveriges gränser var länge stängda för den romska befolkningen. De var bland annat stängda under andra världskriget då minst en halv miljon romer avrättades av den nazistiska regimen. Fram till 1960-talet var romer fortfarande förbjudna att vara bofasta i Sverige, och tvingades bo i läger, och

romska barn tilläts inte gå regelbundet i skola. Det finns således ett mycket starkt anti-ziganistisk arv i svensk politisk organisering och i sättet myndigheter och beslutsfattare tolkar lagstiftning. Detta måste vi synliggöra och aktivt motverka.

Uppsala bör nu gå i täten i Sverige när det gäller mänskliga rättigheter för nödställda EU-medborgare. För att kunna ta denna ledande position krävs det att vi arbetar för att socialtjänstlagen ska tillämpas på ett solidarisk och lagenligt sätt i vår kommun.

Med anledning av detta vill vi ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande, kommunalrådet Marlene Burwick:

Vad kommer den sittande majoriteten att göra för,

- att Uppsala kommun ser till att efterleva socialtjänstlagen och skyldigheten att erbjuda skälig levnadsnivå med tak över huvudet, mat för dagen, skolgång och barnomsorg, grundläggande hälso-och sjukvård samt tandvård för de som uppehåller sig i kommunen och inte ges möjlighet att tillgodose dessa behov?

- Att Uppsala kommuns insatser för EU-medborgarna tas fram i samverkan med de berörda, kommuniceras till de berörda på deras första språk och med utgångspunkten att det handlar om rättigheter som tillgodoses, inte bistånd?

Uppsala 2015-04-24

Mona Camara Sylvan (FI) och Tomas Karlsson (FI)

Svar:

Mona Camara Sylvan och Tomas Karlsson (båda FI) har ställt två frågor till kommunstyrelsens ordförande Marlene Burwick (S) om kommunens arbete för socialt utsatta EES-medborgare. Frågan har lämnats över till mig för besvarande.

Regeringen har utsett en nationell samordnare för arbetet med utsatta EES-medborgare. Det är nödvändigt att vår kommun följer det arbetet och är delaktiga i en nationell strategi som bygger på humanitära principer. Det pågår just nu en debatt om vad kommunerna kan göra i den här frågan. Röda Korset har framfört att regeringen bör komplettera samordnarens uppdrag med ett direktiv om att samla Sveriges kommuner i en gemensam strategi, samt att utreda vilka regler som ska gälla för de EES-medborgare som har varit här i mer än 90 dagar. I Uppsala arbetar vi i dag i en modell där kommunen i samarbete med ideella organisationer bedriver olika verksamheter för den här gruppen. Det är inte så att det gemensamma har lämnat över ansvaret till frivilliga, vi samverkar med organisationer som utgör ett komplement till kommunens verksamhet.

Vad det gäller EES-medborgares rättigheter i det svenska välfärdssystemet så bygger socialtjänstlagen på frivillighet. Det är den enskilde som måste vända sig till socialtjänsten, vad som är nödvändig hjälp för att avhjälpa en akut nödsituation måste socialtjänsten bedöma i varje enskilt fall.

Interpellanterna sätter fingret på en grundläggande problematik när vi talar om gruppen fattiga EU-medborgare. Bland många av dessa finns en stark misstro till samhällets institutioner, vilket är ett resultat av en lång historia av förföljelse och diskriminering. Det är viktigt att kommunen genom Crossroadsverksamheten och härbärgets för EES-medborgare skapar kontaktytor med den här gruppen. Det får inte vara så att vi utför en verksamhet som inte efterfrågas eller önskas. Den utvärdering som behandlades av kommunstyrelsen i maj konstaterar att även om arbetet är svårt så är kommunens insatser för den här gruppen värda att fortsätta med. Inom den rödgröna majoriteten för vi återkommande en diskussion om hur vi på bästa sätt ska hantera denna mycket komplexa situation.

Ilona Szatmári Waldau (V)
Kommunalråd